



รายงานผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) 2568

โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE)
นวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษา

เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน



นายกิตติศักดิ์ ภูมิกักดี

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน

ผู้วิจัย นายกิตติศักดิ์ ภูมิภักดี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศสที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน จำนวน 32 คน คน โดยผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากกลุ่มนักเรียนดังกล่าวเป็นกลุ่มเดียวที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในภาคเรียนนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) บทเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 4 บทเรียน 2) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 4 แผน 3) แบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด 4) แบบประเมินทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบ t แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะในการพูดภาษาฝรั่งเศสหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติอยู่ในระดับมากที่สุด

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ข
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสำคัญของรูปแบบ	
1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา	1
2. แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา	2
3. กรอบแนวคิดในการพัฒนา	3
4. ประโยชน์/ความสำคัญ	4
องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบ	
1. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา	5
2. หลักการ ทฤษฎี แนวคิด ในการพัฒนา	8
3. การออกแบบแนวทางการพัฒนา	16
4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา	17
5. การนำไปใช้	18
6. การประเมินและการปรับปรุง	18
องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบ	
3.1 ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา	
3.1.1 ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	20
3.1.2 การดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ในเขต ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ	20
3.1.3 การมีเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	21
3.1.4 การยอมรับที่มีต่อสถานศึกษา	21
3.2 ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน	
3.2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้	22
3.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	23
3.2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	23
3.2.4 การวัดและประเมินผล	24
3.3 ผลที่เกิดกับผู้เรียน	
3.3.1 ผู้เรียนมีผลการพัฒนาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม	24
3.4 การขยายผล	
3.4.1 การขยายผล/การใช้วัตกรรมการศึกษา	28
บรรณานุกรม	30
ภาคผนวก	33

องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสำคัญของรูปแบบ

1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ การสื่อสารระหว่างประเทศมีความสำคัญมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงกลายเป็นทักษะสำคัญในการดำรงชีวิต การศึกษา และการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน หรือภาษาฝรั่งเศส ต่างมีบทบาทในการเชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกัน ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาราชการขององค์การระหว่างประเทศหลายแห่ง เช่น สหประชาชาติ องค์การยูเนสโก องค์การการค้าโลก และคณะกรรมการยุโรป อีกทั้งยังเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากกว่า 320 ล้านคนทั่วโลกในกว่า 50 ประเทศ (Organisation internationale de la Francophonie, 2022) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาษานี้ในเวทีโลก ในประเทศไทย ภาษาฝรั่งเศสถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษามานาน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรศิลป์-ภาษา หรือศิลป์-ฝรั่งเศส รวมทั้งในคณะอักษรศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ ภาษาฝรั่งเศสยังมีความสำคัญในการประกอบอาชีพหลากหลายสาขา เช่น อาชีพด้านการท่องเที่ยวและบริการ: มัคคุเทศก์ โรงแรม สายการบิน อาชีพด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ: นักการทูต เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ อาชีพด้านการศึกษา: ครูสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย อาชีพด้านการแปลและล่าม: แปลเอกสารทางการ ท่องเที่ยว วรรณกรรม และอาชีพในบริษัทข้ามชาติที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นหลัก นอกจากนี้ ภาษาฝรั่งเศสยังเปิดประตูให้นักเรียนไทยสามารถศึกษาต่อในประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส เช่น ฝรั่งเศส เบลเยียม แคนาดา หรือสวิตเซอร์แลนด์ โดยมีทุนการศึกษาจำนวนมากที่สนับสนุนผู้เรียนจากประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยด้วย

นอกจากนี้ การเรียนแบบกิจกรรมบทบาทสมมติจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวได้เป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (กาญจนา จันทะดวง, 2542) สอดคล้อง กับทิตินา แคมมณี (2550) กล่าวว่าวิธีการสอนบทบาทสมมติเป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติจากความเป็นจริงมาให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงของตนด้านต่าง ๆ มาอภิปรายได้ เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด อีกทั้งกิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารได้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งตนเองและผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2551) ในขณะเดียวกัน Ladousse (1987) กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในห้องเรียนและเป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนหลายรูปแบบ ผู้เรียนกล้าแสดงความรู้สึกที่อยู่ภายในและเป็นการให้โอกาสผู้เรียนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นได้ฝึกการใช้ภาษาผ่านกิจกรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากประโยชน์ของกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเห็นผลอย่างชัดเจน เพราะเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนและเกิดความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งผู้เรียนยังได้ฝึกวิเคราะห์แก้ไขปัญหามาจากสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง

ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าในฐานะครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศส จึงพัฒนาการเรียนการสอนอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากชั้นเรียนไปต่อยอด และประกอบอาชีพได้ในอนาคต หรือเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2546) ที่กล่าวว่า บุคคลจะสามารถสื่อสารกันได้ถูกต้อง

และมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้ฝึกฝนผู้ที่จะใช้ภาษาได้ดีจะต้องฝึกทักษะการใช้ภาษาอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสจึงไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ภาษาเพื่อสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นการเตรียมความพร้อมของเยาวชนไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีโลก และเปิดโอกาสทางการศึกษาและอาชีพในอนาคต

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

จากการดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ” พบว่า นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม แต่ยังมีประสบปัญหาในด้านความไม่มั่นใจในการพูด ขาดคำศัพท์เฉพาะทาง และไม่สามารถประยุกต์ใช้ภาษาในบริบทของอาชีพได้อย่างคล่องแคล่ว ดังนั้น จึงได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาไว้ดังนี้

1. จัดเตรียมบทบาทสมมติที่สอดคล้องกับอาชีพในชีวิตจริง

การออกแบบสถานการณ์จำลองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เช่น พนักงานโรงแรม พนักงานร้านอาหาร ไกด์นำเที่ยว หรือเจ้าหน้าที่บริการลูกค้า ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงการใช้ภาษา กับสถานการณ์จริง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และสามารถใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Littlewood, 2004)

2. เพิ่มพูนคลังคำศัพท์เฉพาะทางผ่านแบบฝึกและกิจกรรมที่หลากหลาย

การสอดแทรกคำศัพท์เฉพาะในแต่ละสถานการณ์ เช่น คำศัพท์ด้านการบริการ การขาย หรือการท่องเที่ยว พร้อมแบบฝึกการใช้ในประโยค จะช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ภาษาได้ตรงตามบริบท (Richards & Rodgers, 2014)

3. เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

การเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย ช่วยให้นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสริมสร้างความมั่นใจในการพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมบทบาทสมมติที่ต้องอาศัยการสื่อสารร่วมกันเพื่อดำเนินบทสนทนา (Slavin, 1995)

4. ใช้การสะท้อนผล (Reflection) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

หลังจบกิจกรรม ให้นักเรียนได้สะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง พร้อมทั้งครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ เพื่อปรับปรุงทักษะการพูดในครั้งถัดไป (Harmer, 2007)

5. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความกล้าแสดงออกและลดความกังวล

การใช้เทคนิคการสอนที่เป็นกันเอง ให้กำลังใจ และยอมรับความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ จะช่วยลดความเครียดในการใช้ภาษาต่างประเทศ และส่งเสริมความกล้าในการพูดมากยิ่งขึ้น (Krashen, 1982)

3. กรอบแนวคิดในการพัฒนา

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพในงานวิจัยนี้ ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (Role-play) เป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยมีกรอบแนวคิดที่ผสมผสานจากทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และทฤษฎีทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. แนวคิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และประสบการณ์ (Constructivist Learning Theory)

อิงจากแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่เห็นว่า ผู้เรียนสร้างความรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการใช้ภาษาจริง กิจกรรมบทบาทสมมติเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง จำลองสถานการณ์ในชีวิตประจำวันและอาชีพต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen (Second Language Acquisition Theory)

Krashen (1982) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของ “Input Hypothesis” และ “Affective Filter Hypothesis” ซึ่งเน้นการเรียนรู้ภาษาผ่านการได้รับข้อมูลภาษา (input) ที่เข้าใจได้ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ลดความเครียด การใช้บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนได้รับ input ที่หลากหลาย และมีโอกาส output (พูด) ในบริบทที่เป็นมิตร

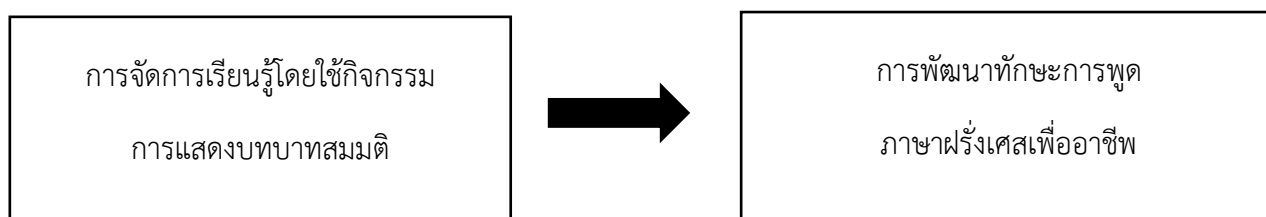
3. แนวคิดการเรียนรู้ภาษาตามภาระงาน (Task-Based Language Teaching: TBLT)

แนวคิดของ Willis (1996) และ Ellis (2003) สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาผ่านกิจกรรมที่มีเป้าหมาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ โดยกิจกรรมเหล่านี้ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนใช้ภาษาจริงในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริง เช่น การให้บริการลูกค้า การสอบถามทาง หรือการสัมภาษณ์งาน

4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

Slavin (1995) สนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่มในชั้นเรียน โดยบทบาทสมมติที่ให้นักเรียนร่วมกันฝึกพูดในกลุ่มย่อย ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเพิ่มความมั่นใจของผู้เรียนในการสื่อสาร

จึงสรุปกรอบแนวคิดในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน ได้ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. ประโยชน์/ความสำคัญ

1. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จริง และประกอบอาชีพได้
2. นักเรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่มสมาชิกที่มีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน
3. ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพสำหรับนักเรียนและครูผู้สอน

องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบ

1. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน ที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

2. คำถามในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน มีคำถามในการวิจัยดังนี้

1. ทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส หลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติอยู่ในระดับใด

3. สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส หลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติอยู่ในระดับมาก

4. ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 จำนวน 32 คน โดยผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากกลุ่มนักเรียนดังกล่าวเป็นกลุ่มเดียวที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในภาคเรียนนี้

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้ คือ

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 1. ผลของการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส
 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
3. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการจัดการเรียนการสอนโดยนำเนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพมาทำเป็นบทเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียน โดยแบ่งหัวข้อเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่

1. Au café (ร้านกาแฟ) 2. Au temple (วัด) 3. A l'aéroport (สนามบิน) และ 4. L'hôtel (โรงแรม)

4. ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 จำนวน 32 คน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้แผนการสอนที่ออกแบบขึ้นเองจำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ (จำนวน 4 บทเรียน) ซึ่งใช้เวลาในการสอนแผนละ 2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง ของรายวิชาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ 2 (ผ30206)

ก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนจะทำแบบทดสอบทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลอง 1 หัวข้อ ซึ่งได้จากการจับสลากเลือกจากทั้งหมด 4 หัวข้อ จากนั้นประเมินผลการพูดตามแบบประเมินทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น หลังจากสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผนการสอน ผู้เรียนจะทำแบบทดสอบทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน และประเมินด้วยวิธีการเดียวกัน ภายหลังจากทดลอง นักเรียนจะตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าว

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมบทบาทสมมติ หมายถึง รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สวมบทบาทตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้น โดยอาจอิงจากสถานการณ์จริงหรือสมมติขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรม การสื่อสาร หรือการแก้ปัญหาภายใต้บทบาทที่ได้รับ กิจกรรมลักษณะนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ รวมทั้งพัฒนาทักษะทางภาษาผ่านการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและเสมือนจริง

ตามแนวคิดของ Heathcote และ Bolton (1995) กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ได้อย่างลึกซึ้ง ในบริบทของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กิจกรรมนี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการใช้ภาษาจริง (authentic use of language) ผ่านปฏิสัมพันธ์ในบริบทต่าง ๆ เช่น การซื้อของ การเดินทาง หรือการสัมภาษณ์งาน

กิจกรรมบทบาทสมมติจึงเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูด การฟัง และการใช้ภาษาทั้งในเชิงการสื่อสารและเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในการเรียนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาฝรั่งเศส ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงจริง เพื่อสร้างความมั่นใจและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา

2. ทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส หมายถึง ทักษะการพูดโต้ตอบโดยใช้ภาษาฝรั่งเศสให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้พูดและผู้ฟังในสถานการณ์ต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมบทบาทสมมติที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ได้แก่ เรื่อง 1. Au café (ร้านกาแฟ) 2. Au temple (วัด) 3. A l'aéroport (สนามบิน) และ 4. A l'hôtel (โรงแรม)

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 ภาคเรียนที่ 2 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ซึ่งได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาสาระ 2) ด้านกิจกรรมบทบาทสมมติ 3) ด้านผู้เรียน และ 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน ด้านละ 5 ระดับ คือ 5 4 3 2 และ 1 คะแนน ตามแนวคิดทฤษฎีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (1961)

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

1. บทเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส จำนวน 4 บทเรียน ประกอบด้วย 1. Au café (ร้านกาแฟ) 2. Au temple (วัด) 3. A l'aéroport (สนามบิน) และ 4. A l'hôtel (โรงแรม)

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง ตามเนื้อหาในบทเรียน 4 หัวข้อ

3. แบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ มีทั้งหมด 4 สถานการณ์ โดยให้นักเรียนแต่ละคู่จับสลากเลือกเพียง 1 สถานการณ์ กำหนดเวลาให้สถานการณ์ละ 3-5 นาทีต่อ 1 คู่

4. แบบประเมินทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส จำนวน 1 ฉบับ แบบประเมินทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส แบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคล่องแคล่ว ด้านคำศัพท์ และด้านการออกเสียง แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับ 4 3 2 1 และ 0 คะแนน

5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรม ด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินตามแนวคิดทฤษฎีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert (1961) จำนวน 15 ข้อ

7. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียน จำนวน 32 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน โดยดำเนินการดังนี้

1. เริ่มการทดลองโดยให้นักเรียน จำนวน 32 คน ทดสอบทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นคู่ 1 สถานการณ์ ซึ่งได้จากการจับสลากทั้งหมด 4 สถานการณ์ ประเมินให้คะแนนตามแบบประเมินทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเป็นรายบุคคล โดยมีคะแนนเต็ม 20 คะแนนและบันทึกเป็นคะแนนก่อนเรียน

2. ดำเนินการทดลองตามบทเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นเตรียม 2) ชั้นสาธิตและตั้งความรู้ และ 3) ชั้นฝึกและทบทวน จำนวน 4 บทเรียน โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองบทเรียนละ 2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ รวม 8 ชั่วโมง

3. หลังจากดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 บทเรียนแล้ว นักเรียนทั้ง 32 คน ทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียนและวิธีการเดียวกัน ประเมินให้คะแนนและบันทึกเป็นคะแนนหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติหลังจบการทดลอง

4. นำคะแนนทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติมาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้สถิติทดสอบ t แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สรุปผลการวิจัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลความหมายค่าระดับตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. หลักการ ทฤษฎี แนวคิด ในการพัฒนา

การวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพของนักเรียนโดยการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ซึ่งในบทนี้ได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีสาระสำคัญตามลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองสำหรับนักเรียน ในการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้นนักวิชาการได้ให้แนวคิดที่หลากหลายไว้หลายท่าน ในยุคแรกแนวคิดของ Krashen (1987) ได้มีอิทธิพลต่อการสอนภาษาอังกฤษในอเมริกาปี 1980 และ 1990 เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองที่ว่าในการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้นจะให้ความสำคัญกับสิ่งที่มีอยู่ภายในตัวเองโดยมีแนวคิดที่สำคัญประกอบด้วย 5 สมมติฐานดังนี้ สมมติฐานที่ 1 The Acquisition Learning Hypothesis เป็นสมมติฐานที่เกี่ยวกับระบบการแสดงออกซึ่งภาษาที่สอง โดยแบ่งออกเป็น 2 ระบบ ระบบที่ 1 ระบบการรับรู้ (Acquisition System) ซึ่งถือว่าเป็นระบบที่สำคัญที่สุดกล่าวคือ เป็นผลจากการที่ผู้เรียนรับรู้ภาษาได้เหมือนกับภาษาแม่เป็นการเรียนรู้ไวยากรณ์โดยไม่รู้ตัวการสื่อสารจะเป็นไปตามธรรมชาติที่เน้นความหมาย (meaning) มากกว่ารูปแบบ (Form) ระบบที่ 2 ระบบการเรียนรู้ (Learning System) เป็นผลของการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นทางการในห้องเรียนเป็นการเรียนรู้ไวยากรณ์อย่างง่ายเป็นการรับรู้ที่เกิดความรู้ในระดับจิตสำนึกที่ผู้พูดสามารถนำความรู้มาใช้

ในการสื่อสารได้จริงซึ่งการเรียนรู้ในห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นการรับรู้แบบใต้สำนึก (Subconscious language learning) ในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นการเรียนภาษาโดยตั้งใจและรู้สึกตัวกับสิ่งที่กำลังเรียน (Conscious language learning) ซึ่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญน้อยกว่าการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนจะจดจำภาษาที่เกิดจากการรับรู้ได้มากกว่าการเรียนรู้เพราะภาษาที่เกิดจากการรับรู้จะถูกดึงออกมาใช้โดยอัตโนมัติ ส่วนภาษาที่เกิดจากการเรียนรู้จะถูกนำออกมาใช้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่เกิดจากการรับรู้

สมมติฐานที่ 2 The Natural Order Hypothesis เป็นการได้มาซึ่งความรู้ในด้านโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาตามลำดับที่เป็นไปตามที่คาดไว้ กล่าวคือในการเรียนรู้ภาษาแต่ละภาษานั้นมีลำดับการได้มาของโครงสร้างทางไวยากรณ์ซ้ำเร็วที่ไม่เท่ากันซึ่งการได้มาของภาษาของคนโดยทั่วไปมีลักษณะที่เป็นไปโดยธรรมชาติและสามารถคาดเดาได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นอันดับก่อนหลังซึ่งสามารถใช้ได้กับการรับรู้ภาษาแต่อาจใช้ไม่ได้กับการเรียนรู้

สมมติฐานที่ 3 The Monitor Hypothesis กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการรับรู้ที่เกิดขึ้นโดยรู้ตัวกับไม่รู้ตัว ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความชำนาญในการใช้ภาษาที่สองในการสื่อสาร และสามารถสื่อสารได้อย่างง่ายดาย โดยเกิดขึ้นจากการรับรู้มากกว่าการเรียนรู้ผู้เรียนจะมีความเข้าใจภาษาในระดับที่มากขึ้นก็ต่อเมื่อสภาพร่างกายและสมองอยู่ในสภาวะที่พร้อมทำได้ ผู้เรียนจะสามารถตรวจสอบภาษาได้จะมีการตรวจสอบควบคุม (monitor) และการแก้ไข (editor) ผู้เรียนจะเรียนรู้หลังจากที่พูดออกไปแล้วหรือแก้ไขคำพูดก่อนที่จะพูดออกไป ซึ่งความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้และรับรู้อย่างตั้งใจจะนำไปสู่การแก้ไขสิ่งที่พูด (Cook, 1993) ในส่วนของการแก้ไขที่จะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพนั้นม็องค์ประกอบด้วย 1) เวลาในการสนทนานั้นต้องมีเวลาเพียงพอที่แก้ไขคำพูดและเตรียมประโยคเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจตรงกัน 2) การใช้ภาษาที่สองนั้นควรคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการสื่อสารมากกว่ารูปแบบกฎไวยากรณ์ และโครงสร้างทางภาษา และ 3) แม้ในการใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารจะไม่ต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของภาษาแต่ผู้พูดจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์การใช้ภาษาเป็นอย่างดีด้วยเช่นกัน เพื่อการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับผู้ฟังและสถานการณ์ที่พูด

สมมติฐานที่ 4 The Input Hypothesis ในการรับรู้ภาษาหากจะให้ได้ผลดีทั้งนักเรียนและผู้ใหญ่นั้นก็ต่อเมื่อสิ่งที่ป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษามีลักษณะที่สามารถเข้าใจได้ดี (Comprehensible input) โดยให้ความสำคัญกับเนื้อความ (message) มากกว่ารูปแบบ (Form) การที่ผู้เรียนจะมีพัฒนาการด้านการรับรู้ภาษาที่ดีขึ้นอีกขั้นนั้นผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจในข้อมูลที่ป้อนเข้าไปได้เป็นอย่างดี (input) ซึ่งรวมถึงโครงสร้างทางภาษาด้วย ผู้เรียนจะถูกสอนโครงสร้างทางภาษาและจะสามารถใช้โครงสร้างเหล่านั้นตามสภาพจริงได้ก็ต่อเมื่อผู้สอนจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในข้อมูลที่ป้อนเข้าไปได้เป็นอย่างดี (input) ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยใช้ความรู้จากหนังสือและความรู้รอบตัวตามบริบทต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ โดยครูและผู้ปกครองมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในข้อมูลที่ป้อนเข้าไปได้มากขึ้น กล่าวคือมีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและมีความต้องการที่จะสื่อสาร (Cook, 1993) ซึ่งแหล่งข้อมูลที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ที่สามารถป้อนข้อมูลที่เข้าใจได้ดี (Comprehensible input) มี 3 แหล่ง คือ 1) การพูดของชาวต่างชาติ (Foreign talk) 2) การพูดของครู (Teacher talk) และ 3) การพูดอันตรภาษา (Interlanguage talk) กล่าวคือการใช้ภาษาของผู้เรียนรู้ภาษาโดยผู้พูดจะผลิตภาษาขึ้นเองจากการผสมระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สองในการพยายามที่จะสื่อสารภาษาที่สอง ซึ่งแหล่งข้อมูลทั้ง 3 แหล่งนี้ล้วนแต่เป็นการสื่อสารที่เน้นที่ข้อความ (message) มากกว่ารูปแบบ ของภาษา (Form) (Krashen, 1987)

ซึ่งจะเกิดผลดีต่อผู้เรียนอย่างมากหากครูมีทักษะความสามารถพูดถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่มีใช้มุ่งเน้นในการสอนโครงสร้างทางภาษาเพียงอย่างเดียว และมากกว่านั้นหากครูสามารถสอนให้ผู้เรียนเข้าใจและรับรู้ภาษาได้ดีมากพอ ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้มาใช้สื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติได้อีกด้วย โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้องให้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม กล่าวคือ ไม่แก้ไขมากเกินไปจนผู้เรียนไม่กล้าหรือขาดความมั่นใจในการใช้ภาษา และควรแก้ไขทันทีภายหลังจากที่ผู้เรียนพูดจบเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องในส่วนของการสอนไวยากรณ์ โครงสร้างทางภาษานั้นครูควรใช้ภาษาง่าย ๆ ที่ทำให้นักเรียนเข้าใจได้โดยครูอาจใช้สื่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้มากขึ้น ในทางตรงกันข้ามแม้ว่าความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญในการรับรู้ภาษาแต่ก็ยังไม่เพียงพอเพราะยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นอุปสรรคที่จะทำให้การรับรู้ทางภาษามีประสิทธิภาพที่ไม่สมบูรณ์นั่นคือ สภาวะตัวกรองทางด้านอารมณ์ (Affective filter) (Cook, 1993)

สมมติฐานที่ 5 The Affective Filter Hypothesis คือ สภาวะตัวกรองทางด้านอารมณ์เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการเรียนรู้และส่งผลอย่างมากต่อการได้มาซึ่งภาษาที่สองซึ่งตัวแปรดังกล่าว อาจได้แก่แรงจูงใจ ทศนคติ ความวิตกกังวล และความมั่นใจในตนเอง (Dulay, Burt, & Krashen, 1997) กล่าวไว้ว่าการรับรู้ภาษาที่สองนั้นหากผู้เรียนมีการรับรู้อย่างเข้าใจและมีสภาวะทางจิตใจที่เอื้อต่อการรับภาษาเพียงพอก็จะส่งผลให้การรับรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งสภาวะตัวกรองทางด้านอารมณ์ดังกล่าวมีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้ ด้านจิตใจ (affective filter) คือ ตัวกรองทางด้านอารมณ์ กล่าวคือ ทศนคติ เจตคติ แรงจูงใจ ความเครียด ความวิตกกังวล หากผู้เรียนมีสภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พร้อมสภาวะในการเรียนหรือการรับรู้ภาษา ก็จะน้อยลง หากผู้เรียนขาดความมั่นใจในตัวเองมีสภาวะเครียดก็จะส่งผลให้การรับรู้ภาษานั้นไม่เต็มประสิทธิภาพ (Dulay et al., 1997) ในทางตรงกันข้ามหากผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาที่สองแล้วจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ นอกจากนี้ยังส่งผลให้ผู้เรียนรับรู้ข้อมูลที่ป้อนได้เร็วมากขึ้นสภาวะจิตใจที่มีความพร้อม (The affective filter is down) กล่าวคือ มีความรู้สึกผ่อนคลายไร้ความวิตกกังวล รู้สึกปลอดภัยก็จะส่งผลดีต่อการรับรู้ภาษาอีกด้วย มากไปกว่านั้นผู้เรียนแต่ละคนมีกระบวนการรับรู้ที่แตกต่างกันออกไปครูผู้สอนต้องหาแนวทางในการจัดสภาพการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการรับรู้ของผู้เรียน เพราะหากผู้เรียนมีจิตใจที่มีความพร้อมมากพอที่จะรับข้อมูลนั้นอีกทั้งมีข้อมูลที่สามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีการรับรู้ก็จะประสบความสำเร็จรวมไปถึงการมีทัศนคติที่ดีก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจและรู้สึกผ่อนคลายจะช่วยให้การรับรู้ภาษาได้มีประสิทธิภาพ (Freeman & Long, 1991)

กล่าวโดยสรุปการเรียนรู้ภาษา คือ การรับข้อมูลทางภาษาที่เข้าใจในระดับของผู้เรียนและสูงกว่าระดับเดิมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยข้อมูลทางภาษาที่ป้อนเข้าไป (input) ให้ ให้ความสำคัญกับความหมาย (meaning) มากกว่ากฎเกณฑ์ทางภาษา (Form) นอกจากนี้หากมีการเน้นทักษะการฟังและการอ่านให้เพียงพอแล้วก็จะนำไปสู่ทักษะการพูดที่คล่องแคล่วผู้สอนควรจัดกิจกรรม ทั้งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ภาษา เน้นหนักกิจกรรมเพื่อการรู้ภาษาโดยแท้จริง ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายและทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่เครียด ผู้เรียนไม่วิตกกังวลเพราะหากว่าผู้เรียนมีสภาวะทางด้านจิตใจที่พร้อมต่อการเรียนรู้ภาษาจะส่งผลให้การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วิธีการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

2.1 ความหมายของวิธีสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (Role Play) คือ การสอนโดยใช้บทบาทที่สมมติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามบทบาทที่ตนได้รับ ซึ่งการให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมตินั้นผู้เรียนอาจได้รับบท สนทนาและบทบาทของแต่ละคนที่กำหนดให้โดยกำหนดว่าผู้เรียนจะแสดงเป็นใครและจะพูดอย่างไรบ้าง พูดเกี่ยวกับอะไรแต่สิ่งที่จะพูดผู้เรียนเป็นผู้คิดเองหรือผู้สอนเป็นผู้คิดให้ขึ้นอยู่กับการใช้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของบทบาทสมมติไว้ดังนี้

บทบาทสมมติ (Role Play) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนถูกกำหนดบทบาทให้ใช้ภาษาเป้าหมายที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงซึ่งเป็นกิจกรรมที่ตีมากในการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในห้องเรียนก่อนที่จะนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริง กล่าวคือ ผู้เรียนถูกกำหนดให้แสดงบทบาทเป็นบุคคลอื่นตามบริบททางสังคมที่หลากหลายซึ่งเป็นบทบาทที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวันโดยที่ครูเป็นผู้ให้ข้อมูลในการแสดง Nunan (2003) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนแสดงบทบาทตามบริบททางสังคมที่ หลากหลายที่ผู้เรียนพบเจอในชีวิตประจำวันโดยที่ครูเป็นผู้ให้ข้อมูลในการแสดงแก่ผู้เรียนตามบทบาทที่ได้รับ Harmer J. (1984) กล่าวว่า เป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่มีต่อผู้อื่นที่เป็นไปอย่างธรรมชาติในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นเป็นกิจกรรมที่ผู้แสดงหรือผู้มีส่วนร่วมรู้เนื้อหาหรือหัวข้อที่จะแสดงว่าเกี่ยวข้องกับอะไร เพื่อแสดงออกมาในรูปแบบของการฝึกที่เน้นไปในการใช้ภาษาในการสื่อสาร Revell (1979) กล่าวถึงบทบาทสมมติว่า ผู้เรียนถูกกำหนดบทบาทให้แสดงเป็นบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่ต่างกันเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการพูดโดยผู้เรียนได้เรียนรู้การแสดงออกทางความคิดหรือความรู้สึกอื่น ๆ โดยการใช้เสียงพูดเพื่อสื่อความหมาย

นอกจากนี้บทบาทสมมดียังเป็นกิจกรรมที่สำคัญในวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสารในบทบาทและสถานการณ์ทางสังคมที่หลากหลายอีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นสูงที่ผู้เรียนมีขอบเขตจินตนาการที่กว้างขวาง โดยที่ผู้เรียนไม่ได้เตรียมลักษณะพฤติกรรมทางสังคมมาก่อน มากไปกว่านั้นบทบาทสมมดียังเป็นกิจกรรมในห้องเรียนที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกภาษาซึ่งมีลักษณะสถานการณ์ที่ผู้เรียนอาจจะพบเจอในชีวิตประจำวันนอกห้องเรียนอีกด้วย (Freeman, 2000; Harmer J., 1992; Livingstone, 1986; Paulston & Bruder, 1975)

วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ Eckard and An (1981); Harmer (2007); Littlewood (1981); (Revell, 1979) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนถูกเลือกให้แสดงตามสถานการณ์ที่สมมติขึ้นซึ่งเป็นที่เข้าใจตามบุคลิกลักษณะที่แตกต่างออกไปอีกทั้งยังเป็นการแสดงออกที่เป็นไปเองตามธรรมชาติของแต่ละบุคคลที่ตอบสนองต่อผู้อื่นในสถานการณ์ที่สมมติที่กำหนดขึ้นมาซึ่งผู้มีส่วนร่วมหรือผู้แสดงรู้มาก่อนว่าเนื้อหาหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับอะไรอาจเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนพบเจอในชีวิตประจำวันเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ยึดข้อมูลหรือบทบาทที่ให้มาเป็นหลัก เป็นการแสดงออกมาในรูปแบบการฝึก อาจกล่าวได้ว่าบทบาทสมมติเป็นละครล้อเลียนประเภท หนึ่งซึ่งผู้เรียนต้องแสดงเป็นตัวละครตามสถานการณ์ที่กำหนดให้และบทสนทนาที่พูดจะเป็นไปตามบทบาทความจำเป็นและความต้องการของบทบาทที่นักเรียนต้องแสดง จากแนวคิดดังกล่าวทำให้ได้ความหมายของบทบาทสมมติสำหรับงานวิจัยนี้ว่า เป็นวิธีสอนโดยการใช้กิจกรรมบทบาทซึ่งเน้นการใช้บทบาทที่สมมติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

นอกจากนี้กิจกรรมบทบาทสมมติยังเป็นหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย เพราะเหตุว่านักเรียนมีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาได้อย่างอิสระในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงจนเกิดความชำนาญและมีความ มั่นใจในการใช้ภาษา

2.2 จุดมุ่งหมายของการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

Richards (1985); Rivers (1981); Stern (1983) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติไว้ว่า 1) ช่วยให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่หลากหลายซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถฝึกใช้ภาษาได้ถูกต้องมากขึ้น 2) ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพราะจะทำให้ผู้เรียนสนุกสนานและรู้สึกผ่อนคลายในขณะที่เรียนรู้ 3) เพื่อฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันกล้าแสดงออกซึ่งความรู้สึกละและฝึกการแก้ปัญหา 4) ช่วยพัฒนาทักษะการสนทนาระหว่างกันของนักเรียน อีกทั้งยังเป็นโอกาสสำหรับผู้เรียนในการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์การสื่อสารที่เรียนมา นอกจากนี้ Harmer J. (1992) กล่าวเพิ่มเติมว่าจุดมุ่งหมายนี้จะส่งผลให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ที่หลากหลายและเอื้อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในระดับที่วิเคราะห์อย่างละเอียด

กาญจนา คุณารักษ์ (2558) อ้างถึง Joyce and Weil (2001) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของบทบาทสมมติไว้ว่า เพื่อ 1) สนับสนุนการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์รูปแบบของบทบาทสมมติแสดงการเปรียบเทียบที่เป็นจริงในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงผู้เรียนใช้ตัวอย่างของสถานการณ์และประสบการณ์ที่พบเจอในชีวิตจริงมาทำการแสดง ซึ่งส่งผลให้เห็นถึงการตอบสนองทางอารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นจริงจากผู้เรียน 2) สามารถทำให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกที่จริงใจบทบาทสมมติเน้นด้านปัญหาเท่า ๆ กับอารมณ์ นักการศึกษาตระหนักว่าผู้เรียนจะเข้าใจอารมณ์ของตนเองและเห็นว่าอารมณ์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอย่างไร 3) อารมณ์และความคิดสามารถจะนำไปสู่ความมีสติและปฏิกิริยาต่อกลุ่มเพื่อนและจะนำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ ซึ่งจะทำให้ทิศทางการเจริญเติบโตทางด้านความคิดอันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการแสดงออกทางพฤติกรรมอีกด้วยบทบาทสมมติจะไม่เน้นบทบาทดั้งเดิมของผู้สอนแต่จะกระตุ้นให้ฟังและเรียนรู้จากเพื่อน 4) กระบวนการทางจิตวิทยาที่แฝงอยู่ในกิจกรรมบทบาทสมมติจะสร้างความมีสติด้วยการประสานกันของการแสดงและการวิเคราะห์ และแต่ละคนจะสามารถค้นพบความเชื่อของตนเองโดยการทดสอบค่านิยมและเจตคติของตนกับเพื่อน การวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้เรียนประเมินเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อของตนอันจะสร้างให้ผู้เรียนเติบโตขึ้น

กล่าวโดยสรุปการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาที่เรียนมาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมความมั่นใจในการกล้าแสดงออกในรูปแบบที่ถูกต้องและเหมาะสม

2.3 ประเภทของการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติก่อนที่ครูผู้สอนจะนำกิจกรรมบทบาทสมมติมาใช้กับนักเรียน ครูผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงรูปแบบและประเภทของบทบาทสมมติ มีนักภาษาศาสตร์ได้กล่าวถึงบทบาทสมมติไว้ ดังนี้

Littlewood (1981) แบ่งประเภทของบทบาทสมมติออกเป็น 4 ประเภทคือ 1) บทบาทสมมติที่ควบคุมผ่านบทสนทนา 2) บทบาทสมมติที่ควบคุมผ่านบทสนทนาและให้ข้อมูลบางส่วน 3) บทบาทสมมติที่ควบคุมผ่านสถานการณ์และเป้าหมายที่กำหนด และ 4) บทบาทสมมติในรูปแบบของ การโต้ว่าที่และการ

อภิปราย โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) บทบาทสมมติที่ควบคุมผ่านบทสนทนา (Role Play controlled through cued dialogues) เป็นบทบาทสมมติที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดรายละเอียดและจัดเตรียมรูปแบบหน้าที่ของภาษาไว้ทั้งหมดผู้เรียนมีหน้าที่เพียงเรียนรู้และฝึกภาษาเป้าหมายตามรูปแบบที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ โดยผู้เรียนจะได้รับบัตรบทบาทพร้อมบทสนทนาฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญก่อนนำภาษาไปใช้แสดงตามบทบาทที่ได้รับ 2) บทบาทสมมติที่ควบคุมผ่านบทสนทนาและให้ ข้อมูล (Role play controlled through cues and information) เป็นบทบาทสมมติที่ผู้สอนกำหนดบทบาทให้บางส่วนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการหาข้อมูลในส่วนที่หายไปเป็นลักษณะที่นักเรียนต้องสนทนาถามตอบเพื่อหาข้อมูลคนละส่วน โดยบัตรบทสนทนานักเรียนคนที่หนึ่งอาจมีข้อมูลคำถามและบัตรสนทนาของนักเรียนคนที่สอง มีข้อมูลคำตอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดการสนทนาปฏิสัมพันธ์ 3) บทบาทสมมติที่ควบคุมผ่านสถานการณ์และเป้าหมายที่กำหนด (Role play controlled through situation and goal) มีลักษณะกิจกรรมที่ครูกำหนดสถานการณ์และเป้าหมายไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ภาษาในการสนทนาขึ้นเองโดยมีแนวทางจากสถานการณ์และจุดมุ่งหมายทางภาษาเป็นแนวทางในการแสดงบทบาทสมมติ และ 4) บทบาทสมมติในรูปแบบของโต้ว่าที่และอภิปราย (Role Play in the form of debate or discussion) มีการกำหนดสถานการณ์ที่มีเนื้อหาบนพื้นฐานของความจริง เป็นลักษณะในการอภิปราย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น

กล่าวโดยสรุป คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ แบ่งบทบาทสมมติเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การควบคุมด้วยบทสนทนาที่เตรียมไว้, การควบคุมด้วยบทสนทนาและข้อมูลบางส่วนที่ผู้เรียนต้องหาเพิ่ม, การควบคุมด้วยสถานการณ์และเป้าหมายที่ผู้เรียนสร้างสรรค์ภาษาเอง, และบทบาทสมมติในรูปแบบการโต้ว่าที่หรืออภิปรายที่เน้นการแสดงความคิดเห็น แต่ละประเภทมีระดับการควบคุมที่แตกต่างกันเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียน

3. การประเมินทักษะการพูด

3.1 วิธีทดสอบความสามารถในด้านการพูด

การทดสอบทักษะการพูดถือว่าเป็นทักษะที่ทำหายทั้งการเตรียมการทดสอบ การดำเนินการ และการให้คะแนน ด้วยเหตุนี้คนส่วนใหญ่จึงพบข้อจำกัดหลายประการในการวัดทักษะทางด้านการพูด อย่างไรก็ตามนักวิชาการหลายท่านได้เสนอวิธีการทดสอบความสามารถด้านการพูดหลายรูปแบบดัง มีรายละเอียดดังนี้

ประเภทของการสอบพูด Thornberry (2011) ได้กล่าวถึงประเภทของการสอบพูด ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ (interviews) การสัมภาษณ์ควรจัดขึ้นในห้องที่แยกออกจากห้องเรียน และเรียกผู้เรียนเข้าไปสัมภาษณ์ทีละคน ระหว่างนั้นผู้สอนอาจมอบหมายผู้เรียนคนอื่นในห้องเรียนให้ทำภาระงานการเขียนหรืออ่าน (โดยให้ภาระงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอบ) การสัมภาษณ์นั้นค่อนข้างไม่เป็นปรนัยในแง่ของรูปภาพที่ใช้สนทนาจึงไม่ใช่เรื่องแปลกหากผลการให้สัมภาษณ์ของผู้เรียนมีคุณภาพต่ำ ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ประเมินอาจจะยากที่ต้องรักษาความถี่ในการสัมภาษณ์พร้อมกับประเมินความสามารถด้านการพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ในเวลาเดียวกันวิธีหลีกเลี่ยงปัญหาเหล่านี้ทำได้โดยพูดคุยกับผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย บริบทที่เป็นกันเองในเบื้องต้นจะช่วยผ่อนคลายบรรยากาศได้ใช้รูปภาพหรือการเลือกหัวข้อสัมภาษณ์เพื่อเป็นขอบเขตในการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะควรมีการกำหนดเวลาหนึ่งหรือสองนาทีเพื่อให้ผู้เรียนเตรียมตัวหากพบว่าหัวข้อนั้นยาก หากคำถามซ้ำกับผู้ให้สัมภาษณ์รายอื่นซึ่งอาจจะผิดพลาดให้ผู้ให้สัมภาษณ์เอง ควรมีบุคคลที่สามเป็นผู้ร่วมประเมินเพื่อประกันความเที่ยงตรงของการประเมิน

2. การพูดสด (live monologues) ผู้เรียนจะได้เตรียมตัวและเลือกหัวข้อที่จะนำเสนอแบบสั้น ๆ ด้วยตนเองมาก่อนการวัดผลและการประเมินความสามารถของผู้เรียนนั้นต้องเปิดกว้าง หากมีผู้เรียนคนอื่นรับบทบาทเป็นผู้ชมควรให้มีการถาม-ตอบด้วยซึ่งจะเป็นการพิสูจน์ความสามารถของผู้พูดในการโต้ตอบอย่างเป็นธรรมชาติแต่ การให้ผู้เรียนพูดหรือนำเสนอนั้นต้องเป็นการทดสอบที่มีเหตุผลมีผลและตอบสนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน

3. บันทึกลีเสียงการพูด (recorded monologues) การบันทึกเสียงการพูดช่วยให้ผู้เรียนกดดันน้อยกว่าการพูดต่อหน้าสาธารณชน เป็นรูปแบบการสอบที่ไม่เป็นทางการและไม่ต้องฝึกฝนมากเท่าการพูดสด (Live monologues) ผู้เรียนมีโอกาสได้บันทึกเสียงพูดของตนเองเกี่ยวกับหัวข้อที่ครูเลือกให้หรือตนเองเลือกเอง เช่น หัวข้อกีฬาหรือกิจกรรมยามว่างที่ชื่นชอบ ข้อดีของการสอบแบบนี้คือผู้เรียนจะได้ส่งงานหลังจากที่ผู้สอนสอนเนื้อหา นั้น ๆ จบแล้ว และสามารถตรวจสอบผลลัพธ์ได้ด้วย การตรวจสอบสามด้าน (triangulation) คือวิธีที่ผู้ตรวจจะนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐาน

4. บทบาทสมมติ (role play) การเล่นเกมบทบาทสมมติของนักเรียนในห้องเรียนสามารถนำมาใช้ในการสอบได้ บทบาท ซึ่งสามารถเล่นได้ทั้งผู้สอบหรือผู้เรียน แต่อิทธิพลของคู่สนทนาเป็นเรื่องที่ควบคุมยาก บทบาทสมมติจึงไม่ต้องใช้ทักษะการแสดงที่ซับซ้อนหรือจินตนาการที่มากมาย การใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจง่าย หรืออาจรวมไปถึงการให้ข้อมูลที่ยากขึ้น แต่ผู้สอนควรให้ข้อมูลในการสอบแก่ผู้เรียนด้วย

5. การทำงานร่วมกันและการอภิปราย เป็นวิธีการที่คล้ายกับการเล่นเกมบทบาทสมมติใช้ในกรณีที่ไม่ต้องมีการการสมมติแต่ต้องการลงมือทำด้วยตนเองหรือผู้เรียนเลือกสถานการณ์ที่ตอบสนองความคิดเห็นของตนเองต่อรูปแบบ (theme) ที่เกี่ยวข้องกับคำชี้แจง การแสดงบทบาทสมตินั้นอาจมีการกระทบถึงผู้อื่นแต่อย่างน้อยทักษะการโต้ตอบของผู้เรียนก็ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน

3.2 เกณฑ์การประเมินความสามารถในด้านการพูด

ในทักษะทางภาษาไม่มีทักษะใดที่จะประเมินให้เพียงตรงแม่นยำได้ยากเท่าการประเมินความสามารถในการพูด ด้วยเหตุนี้เราจึงยึดเวลาการประเมินผลหรือการทดสอบไปไว้ลำดับสุดท้ายของการทำกิจกรรมมากกว่านั้น ปัญหาอีกประการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลทักษะการพูดในการทดสอบทางภาษา คือภาษาพูดมีความซับซ้อนซึ่งไม่เหมือนกับภาษาเขียน กล่าวคือผู้พูดต้องใช้ความสามารถหลายอย่างในเวลาเดียวกันซึ่งความสามารถแต่ละประการมักจะพัฒนาในระดับที่แตกต่างกัน การวัดและประเมินทักษะการพูดจึงควรมีเกณฑ์ที่ชัดเจน ดังรายละเอียด เช่น

Heaton (1990) ได้แบ่งเกณฑ์การประเมินไว้แบบภาพรวมเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับ 5 พูดสนทนาได้คล่องมีความมั่นใจออกเสียงถูกต้องชัดเจน

ระดับ 4 พูดสนทนาได้คล่องมีความมั่นใจออกเสียงค่อนข้างชัดเจน มีผิดพลาดเล็กน้อย

ระดับ 3 พูดสนทนาได้ค่อนข้างคล่องมีความมั่นใจ ออกเสียงไม่ชัดเจนเป็นบางครั้ง

ระดับ 2 พูดสนทนาได้บ้างเล็กน้อย ไม่ค่อยมั่นใจ ออกเสียงผิดค่อนข้างมาก

ระดับ 1 พูดสนทนาเกือบไม่ได้ ไม่มั่นใจ ออกเสียงส่วนมากไม่ถูกต้อง พูดแล้วหยุดนาน

Luoma (2004) ได้กล่าวถึงการประเมินทักษะการพูดไว้ว่าควรประกอบด้วย 1) ความราบรื่นความคล่องแคล่วในการพูด 2) ความถูกต้องในการพูดการออกเสียงที่ถูกต้องการเน้นคำถูกต้องตามหลักการเน้นคำในระดับคำ ระดับประโยค และระดับข้อความ ความถูกต้องในการใช้หลักไวยากรณ์ 3) การออกเสียง การเน้นคำถูกต้องตามหลักการเน้นคำ 4) ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้องตามบริบท ความเหมาะสมของศัพท์และสำนวนที่ใช้ และปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารที่เป็นไปอย่างสะดวกได้ผล

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพโดยใช้บทบาทสมมติสามารถรวบรวมได้ดังต่อไปนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

รสสุคนธ์ โทอุบล (2562) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติที่มีผลต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของสถาบันสอนภาษาเมืองไทย ได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง ด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นก่อนกิจกรรมบทบาทสมมติ ขั้นกิจกรรมบทบาทสมมติ และขั้นหลังกิจกรรมบทบาทสมมติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบ t แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังการจัดการจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก

ณัฐชญา บุปผาชาติ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อกิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 5 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง ซึ่งผลการวิจัยพบว่าทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาท สมมติสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด (Mean = 4.75, S.D. = 0.42)

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Bilal, Oqla และ Abdallah (2017) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่องผลของการใช้กลยุทธ์การแสดงบทบาทสมมติในทักษะการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษของแฮร์ริส (Harris, 1977) มาเป็นแนวคิดโดยมีองค์ประกอบรวมทั้งหมด 5 ข้อ คือ การออกเสียง (pronunciation) ไวยากรณ์ (grammar) คำศัพท์ (vocabulary) ความคล่องแคล่ว (fluency) และความเข้าใจ (comprehension) กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 86 คน จาก 2 ห้องเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง มีจำนวน 42 คน และกลุ่มควบคุม มีจำนวน 44 คน ซึ่งผลของการศึกษาพบว่ากลยุทธ์การแสดง

บทบาทสมมติตามแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษทั้ง 5 องค์ประกอบ มีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ ต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งสามารถเห็นได้จากคะแนนของกลุ่มทดลองหลังใช้กลยุทธ์การแสดงบทบาทสมมติที่เพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

Dhea Mizhir Krebt (2016) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การหาประสิทธิภาพในการใช้เทคนิคบทบาทสมมติ สำหรับทักษะการพูดของนักศึกษา EFL วิทยาลัยของประเทศอิรัก กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนวิทยาลัยอิรัก EFL จำนวน 40 คน ในมหาวิทยาลัยแบกแดด แบ่งนักเรียนโดยการสุ่ม ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม นักเรียนจะใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติในการสอน โดยได้กำหนดหัวข้อไว้แล้ว คือ “การสนทนา” ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อจะได้นำคะแนนที่ได้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากิจกรรม “การสนทนา” มีผลต่อการสอนพูด จึงสามารถสรุปได้ว่าการใช้บทบาทสมมติเป็นเทคนิคในห้องเรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะในการทดสอบการพูดของ EFL นักเรียนอิรัก สำหรับนักเรียนกลุ่มทดลองประสบความสำเร็จเพราะมีส่วนร่วมและฝึกฝนเทคนิคการเล่นบทบาทสมมติ นักเรียนมีการโต้ตอบได้ดีในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และสามารถใช้คำศัพท์หรือกลุ่มคำศัพท์ได้มากกว่า

3. การออกแบบแนวทางการพัฒนา

การออกแบบแนวทางการพัฒนาในครั้งนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารในบริบทของอาชีพได้อย่างมั่นใจ โดยมีการวางแผนและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน (Needs Analysis)

- สำรวจความต้องการในการใช้ภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนในบริบทของอาชีพ
- ประเมินระดับความสามารถด้านการพูดของนักเรียนเบื้องต้น
- วิเคราะห์ความสนใจและอาชีพที่ผู้เรียนใฝ่ฝัน เพื่อออกแบบกิจกรรมที่ตรงกับบริบทจริง

2. การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา (Goal Setting)

- เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาฝรั่งเศสได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ
- พัฒนาทักษะการพูดผ่านกิจกรรมที่เน้นการสื่อสารจริง เช่น การต้อนรับแขก การแนะนำสถานที่ การรับออเดอร์ ฯลฯ

3. การออกแบบกิจกรรมบทบาทสมมติ (Role-play Design)

- สร้างสถานการณ์จำลองที่หลากหลาย เช่น
 - Au café (ร้านกาแฟ)
 - Au temple (วัด)
 - A l'aéroport (สนามบิน)
 - A l'hôtel (โรงแรม)

- พัฒนาบทพูด (script) หรือให้ผู้เรียนช่วยกันสร้างบทพูดด้วยตนเอง (guided improvisation)

4. การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Interactive Teaching)

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อฝึกบทบาทสมมติร่วมกัน
- ครูมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และสนับสนุนการใช้ภาษาที่เหมาะสม
- จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เช่น การฝึกซ้อม การแสดงหน้าชั้น การแข่งขันพูดในสถานการณ์จำลอง

5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีสนับสนุน

- ใช้วิดีโอจำลองสถานการณ์จริง (authentic materials) เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้
- บันทึกวิดีโอการพูดของนักเรียนเพื่อนำไปใช้ในการประเมินและสะท้อนผล

6. การประเมินผลและสะท้อนผล (Evaluation and Reflection)

- ใช้แบบประเมินทักษะการพูดตามเกณฑ์ เช่น ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความคล่องแคล่ว
- ให้นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อนร่วมกลุ่ม
- ครูสะท้อนผลพร้อมแนะนำจุดที่ควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาต่อไป

4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งครูผู้สอน นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครอง

ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพ และร่วมมือกันพัฒนาทักษะภาษาฝรั่งเศสผ่านบทบาทสมมติอย่างเต็มที่ นักเรียนเองมีความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านทรัพยากร เวลา และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะภาษาฝรั่งเศสผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา และมัคคุเทศก์น้อยภาษาฝรั่งเศส ขณะเดียวกัน หน่วยงานต้นสังกัด จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาเป็นที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง คือ ศึกษานิเทศก์ด้านภาษาต่างประเทศที่สอง ทำให้ครูผู้สอนได้รับคำแนะนำอย่างถูกต้อง และปรับใช้กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยัง ผู้ปกครองก็มีบทบาทร่วมในการส่งเสริมและติดตามความก้าวหน้าของบุตรหลาน ทำให้เกิดความร่วมมืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในครั้งนี้นี้ยังขยายไปถึงเครือข่ายโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสนับสนุนด้านวิชาการ ซึ่งช่วยสร้างแรงผลักดันและความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างแท้จริง และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืนในสถานศึกษา

5. การนำไปใช้

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน” พบว่าแนวทางและกิจกรรมนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการเรียนการสอนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูผู้สอนได้ประยุกต์ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติในการจัดการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะการพูดในสถานการณ์จำลองที่หลากหลายและใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันและการทำงาน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและพัฒนาทักษะการสื่อสารได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากการใช้ในชั้นเรียนแล้ว โรงเรียนยังได้นำแนวทางนี้ไปจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาฝรั่งเศสในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คลินิกภาษา การแข่งขันพูดภาษาฝรั่งเศส และการจัดค่ายภาษา ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจและเพิ่มโอกาสในการฝึกใช้ภาษาอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังได้รับการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางและแรงบันดาลใจในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับพื้นที่

กล่าวโดยสรุป การนำผลการวิจัยและนวัตกรรมกิจกรรมบทบาทสมมติไปใช้ในสถานศึกษาทำให้เกิดการพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งเป็นต้นแบบที่สามารถขยายผลสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาต่างประเทศในวงกว้างต่อไป

6. การประเมินและการปรับปรุง

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน” พบว่าการประเมินผลการจัดกิจกรรมและการเรียนรู้ได้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยครูผู้สอนได้นำข้อมูลจากการประเมินมาใช้ในการวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การประเมินครอบคลุมทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้เรียน และความเหมาะสมของกิจกรรมบทบาทสมมติในการส่งเสริมทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ซึ่งการประเมินนี้ใช้เครื่องมือหลากหลาย เช่น แบบทดสอบ และแบบสอบถาม ผลจากการประเมินทำให้ครูสามารถระบุจุดแข็งและข้อจำกัดของกิจกรรมต่าง ๆ ได้ชัดเจน เช่น การออกแบบสถานการณ์บทบาทสมมติให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน และการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์เป้าหมายการเรียนรู้มากขึ้น โดยอาศัยผลการประเมินนี้ ครูได้ปรับปรุงแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การจัดกลุ่มผู้เรียน การเพิ่มสื่อเสริมและแบบฝึกหัดที่เน้นการสื่อสารจริง รวมทั้งการพัฒนาวิธีการประเมินผลที่ครอบคลุมและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทำให้สามารถพัฒนาต่อยอดจากสิ่งที่ทำปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากขึ้น และพัฒนานักเรียนกลุ่มอ่อนให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้นจากเดิม เนื่องจากบางคนยังมีผลการประเมินหลังเรียนต่ำกว่าก่อนเรียน ดังในตารางที่ 1

กล่าวโดยสรุป การประเมินและการปรับปรุงอย่างเป็นระบบถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสมีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง สร้างพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนในระยะยาว

องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบ

3.1 ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา

3.1.1 ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญในด้านข้อมูลสารสนเทศ โดยเฉพาะในแง่ของการจัดเก็บและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศสของนักเรียน สถานศึกษาได้รับข้อมูลสารสนเทศที่มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบผลการประเมินทักษะการพูด คลิปวิดีโอกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ บันทึกการสะท้อนผลของนักเรียน และแบบประเมินการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้ถูกรวบรวมอย่างเป็นระบบสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มพัฒนาการทางภาษาและเป็นฐานข้อมูลอ้างอิงสำหรับการวางแผนการเรียนการสอนในอนาคต นอกจากนี้ การวิจัยยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเครื่องมือและระบบจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น แบบฟอร์มประเมินออนไลน์ ระบบจัดเก็บแฟ้มสะสมงาน (portfolio) แบบดิจิทัล และการใช้เทคโนโลยีในการเก็บบันทึกเสียงและวิดีโอ ทำให้การจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามีความทันสมัยและสอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญคือ ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ยังสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานคุณภาพของสถานศึกษา การประเมินตนเอง (SAR) การรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัด และการนำเสนอนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อขอรับการสนับสนุนหรือรางวัลเชิงนวัตกรรมได้อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานวิจัยนี้ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียนและครูผู้สอนเท่านั้น แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดเก็บและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างมีระบบและยั่งยืน

3.1.2 การดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้นิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ทำให้สถานศึกษาได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ในด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนได้มีการออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง Active Learning และการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ทำให้แผนการสอนมีความชัดเจน เป็นระบบ และสามารถวัดผลได้ตามตัวชี้วัดและสมรรถนะที่กำหนด ในส่วนของการนิเทศภายใน ครูผู้รับผิดชอบได้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รวมถึงมีการจัดประชุมเพื่อติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระได้มีบทบาทในการนิเทศให้คำแนะนำ ช่วยกำกับดูแล และสนับสนุนการดำเนินงานของครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีทิศทางชัดเจนและสามารถพัฒนาได้อย่าง

ต่อเนื่อง ในด้านการติดตามและประเมินผล มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งจากผลการเรียนรู้ของนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินตนเองของผู้เรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ของการดำเนินงาน พร้อมทั้งนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในรอบถัดไปอย่างเป็นรูปธรรม

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาเกิดรูปแบบการบริหารจัดการที่เน้นกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง อันเป็นรากฐานสำคัญของการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนางานวิชาการของครูในสถานศึกษา

3.1.3 การมีเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ได้นำไปสู่การขยายความร่วมมือและการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ ซึ่งเป็นจุดเน้นสำคัญที่เชื่อมโยงกับบริบทโลกของการทำงานและทักษะแห่งอนาคต จากการดำเนินโครงการและกิจกรรมในงานวิจัย ทำให้โรงเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น การติดต่อประสานงานกับโรงเรียนในเครือข่ายที่จัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส เขตภาคเหนือ การแลกเปลี่ยนครูผู้สอนและทรัพยากรการเรียนรู้ การได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหรือครูชาวต่างชาติ ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย Montpellier ประเทศฝรั่งเศส ไปจนถึงความร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสในประเทศไทย และสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย เพื่อขอคำแนะนำเชิงวิชาการและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมบทบาทสมมติที่เน้นบริบทอาชีพ ยังเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่ายภายนอก เช่น สถานประกอบการ โรงแรม บริษัททัวร์ หรือผู้ประกอบการวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้หรือเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์เสริมให้กับนักเรียนในอนาคต ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาหลักสูตรหรือโครงการฝึกทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและนโยบาย BCG หรือ Soft Power

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะของนักเรียนและการเรียนการสอนของครูเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของสถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และการสร้างความเชื่อมโยงกับชุมชนและสังคมภายนอกอย่างยั่งยืน

3.1.4 การยอมรับที่มีต่อสถานศึกษา

ผลจากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้นทั้งในระดับภายในและภายนอกองค์กร โดยเฉพาะในด้านการเป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีความสอดคล้องกับทิศทางของการศึกษายุคใหม่ภายในโรงเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกิดความภาคภูมิใจในผลงานวิชาการที่มีรูปธรรม

ชัดเจน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการชื่นชมจากครูและเพื่อนร่วมโรงเรียนในด้านทักษะการสื่อสาร ความกล้าแสดงออก และความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสอย่างมีความมั่นใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ ภาพลักษณ์ของโรงเรียนในฐานะสถานศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนด้านภาษาต่างประเทศ มีความโดดเด่นและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ทำให้ครูผู้สอน คือ นายกิตติศักดิ์ ภูมิภักดี ได้รับรางวัลครูฝรั่งเศสดีเด่นแห่งประเทศไทย จาก ครูสภา ในระดับภายนอก สถานศึกษาได้รับการกล่าวถึงในเชิงบวกจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผลงานวิจัยและกิจกรรมที่จัดขึ้นได้ถูกนำเสนอในที่ประชุมทางวิชาการ เผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงเรียน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายอื่น ๆ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ทำให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับในฐานะโรงเรียนที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีความมุ่งมั่นในการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน จนได้รับรางวัลการันตีคุณภาพ เครื่องหมาย คุณภาพพิเศษแห่ง สพฐ. (OBEC SPECIAL) ระดับ 3 ดาว ด้าน ภาษาฝรั่งเศส

กล่าวโดยสรุป การดำเนินโครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้สถานศึกษามีบทบาทเชิงรุก ในการพัฒนาการศึกษา เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนว่า โรงเรียนสามารถพัฒนาและขับเคลื่อนการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีความทันสมัย และตอบสนองต่อ เป้าหมายการศึกษาของชาติได้อย่างแท้จริง

3.2 ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน

3.2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดการ พัฒนาอย่างมีนัยสำคัญในด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในมิติของการคิดเชิงระบบ การวางแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างกิจกรรมที่มีความหมายและสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน ครูผู้สอนมีโอกาสดำเนินงานแนวทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเดิม และต่อยอดไปสู่การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านกิจกรรมบทบาทสมมติที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในการสื่อสารภาษาในบริบทของอาชีพ ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังได้พัฒนาทักษะด้านการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาวิชากับทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมบทบาทสมมติในงานวิจัยนี้ ยังเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้การใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ เช่น การใช้วิดีโอจำลองสถานการณ์ การประเมินผ่านผลงานจริง (Performance Assessment) การใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) และการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความทันสมัย และเหมาะสมกับบริบทของห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ได้สร้างแรงบันดาลใจให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดความมั่นใจในการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน และสามารถยกระดับบทบาทจาก “ผู้ถ่ายทอดความรู้” สู่ “ผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้” ที่เน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง³

3.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการออกแบบกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันและในบริบทของวิชาชีพ ครูได้ปรับเปลี่ยนบทบาทจาก “ผู้สอน” ไปสู่ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสผ่านบทบาทสมมติ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ การใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่ว และการเรียนรู้แบบมีความหมาย นอกจากนี้ ครูยังได้ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การจัดกลุ่มเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การฝึกพูดในสถานการณ์จำลอง (Simulated Practice) การประเมินตนเองและเพื่อนร่วมกลุ่ม ตลอดจนการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ยังเน้นความสอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ และเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งครูผู้สอนได้เรียนรู้วิธีการออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ครูยังได้รับข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้เรียนผ่านกิจกรรมการสะท้อนผล (reflection) และการประเมินหลังการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การวิจัยในครั้งนี้ช่วยให้ครูผู้สอนมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีเป้าหมายชัดเจน ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนในการพัฒนาทักษะภาษาเพื่อใช้ในชีวิตจริงและวิชาชีพในอนาคตได้อย่างแท้จริง

3.2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนรู้

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน” ส่งผลให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาศักยภาพในการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ครูได้เรียนรู้และทดลองใช้สื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ๆ ที่เน้นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น วิดีโอจำลองสถานการณ์บทบาทสมมติ สื่อภาพประกอบที่เน้นคำศัพท์เฉพาะทาง รวมถึงสื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนการฝึกพูดและการประเมินผลแบบเรียลไทม์ ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนุกสนานมากยิ่งขึ้น การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ยังช่วยให้ครูสามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่ม รวมถึงตอบสนองความหลากหลายของสไตล์การเรียนรู้ (learning styles) ซึ่งช่วยเพิ่มแรงจูงใจและลดความกังวลใน

การใช้ภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนได้อย่างชัดเจน โดยผู้วิจัยได้ใช้สื่อของต่างประเทศร่วมกับเนื้อหาในการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่น ใน 4 หัวข้อสถานการณ์ คือ Au café (ร้านกาแฟ) Au temple (วัด) A l'aéroport (สนามบิน) และ A l'hôtel (โรงแรม) นอกจากนี้ กระบวนการสร้างสื่อยังส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาทักษะด้านการออกแบบและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระ และขยายผลการใช้สื่อเหล่านี้ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การวิจัยในครั้งนี้ช่วยให้ครูผู้สอนมีความพร้อมและความเชี่ยวชาญในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อันทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และช่วยผลักดันให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางภาษาอย่างต่อเนื่อง

3.2.4 การวัดและประเมินผล

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน” ทำให้ครูผู้สอนได้พัฒนาความรู้และทักษะด้านการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการประเมินทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสในบริบทของอาชีพที่มีความซับซ้อนและต้องการความละเอียดอ่อน ครูผู้สอนได้เรียนรู้การใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น การใช้แบบประเมินตามเกณฑ์ (rubrics) ที่ครอบคลุมทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ความถูกต้องของภาษา ความคล่องแคล่ว ความเหมาะสมของเนื้อหา และทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จริง ซึ่งช่วยให้การประเมินเป็นไปอย่างเป็นธรรมและมีมาตรฐาน นอกจากนี้ ครูยังมีการพัฒนาการประเมินแบบมีส่วนร่วม (formative assessment) โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนร่วมกลุ่ม ผ่านกระบวนการสะท้อนผล (reflection) ที่ช่วยให้นักเรียนรับรู้จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลยังมีการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในแต่ละช่วงเวลา และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การประเมินผลยังช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของนักเรียน

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนอย่างยั่งยืน

3.3 ผลที่เกิดกับผู้เรียน

3.3.1 ผู้เรียนมีผลการพัฒนาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน” พบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการที่ชัดเจนในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสและความมั่นใจในการสื่อสารภายในบริบทของอาชีพ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้นวัตกรรมกิจกรรมบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ นวัตกรรมกิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ทำให้การเรียนรู้

เป็นไปอย่างมีความหมายและเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคม เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการแสดงออกอย่างมั่นใจ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพในยุคปัจจุบัน การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมบทบาทสมมติยังช่วยลดความวิตกกังวลในการพูดภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกซ้อมและได้รับข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนับสนุน ผู้เรียนยังสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา ผ่านการวางแผนและการตัดสินใจในสถานการณ์จำลอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการและการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาสมัยใหม่

กล่าวโดยสรุป การใช้นวัตกรรมกิจกรรมบทบาทสมมติในการจัดการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสเป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการที่ดีทั้งด้านภาษา ทักษะสังคม และความมั่นใจในการสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตในอนาคตอย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 1 คะแนนผลการทดสอบก่อนและหลังการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/8

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน		ผลต่าง (D)
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1	13	14	1
2	12	12	0
3	13	16	2
4	15	12	-3
5	12	14	3
6	12	10	-1
7	15	11	-4
8	14	14	1
9	11	15	4
10	13	14	1
11	11	14	3
12	11	13	2
13	12	11	-1
14	8	13	4
15	9	13	5
16	11	16	5
17	10	15	5
18	13	10	-2
19	10	15	4

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน		ผลต่าง (D)
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
20	9	13	4
21	15	13	-2
22	12	15	4
23	12	16	4
24	9	16	7
25	11	12	1
26	12	13	1
27	10	15	5
28	13	16	3
29	11	13	2
30	11	14	2
31	11	12	1
32	16	12	-4
ผลรวม	375	432	57
คะแนนเฉลี่ย	12	14	2
ค่า S.D	1.89	1.71	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนจำนวน 32 คน สูงขึ้นหลังจากการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส โดยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผลต่างของคะแนนสูงสุดเท่ากับ 7 คะแนน และผลต่างของคะแนนที่ต่ำสุดเท่ากับ -4 คะแนน ค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนผลต่างเฉลี่ย (D) และค่าทดสอบ (t-test) ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	X	S.D.	D	t	df.	Sig.
ก่อนเรียน	20	11.72	1.89	2	12.80	31	.001
หลังเรียน	20	13.51	1.71				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 13.51 คะแนน (S.D. = 1.71) ในขณะที่ค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 11.72 คะแนน (S.D. = 1.89) และผลต่างเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ย (D) มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ค่าสถิติ t เท่ากับ 12.80 สรุปได้ว่าทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ภายหลังจากทำการทดลองเสร็จสิ้นทั้ง 4 บทเรียน นักเรียนจำนวน 32 คน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาสาระ 2) ด้านกิจกรรม 3) ด้านผู้เรียน และ 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน จำนวน 15 ข้อ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ รวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($X = 4.56$, $S.D. = 0.52$) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ	X	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหาสาระ			
1. เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ	4.60	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
3. บทเรียนมีเนื้อหาที่นักเรียนพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน และในการทำงาน	4.50	0.57	พึงพอใจมาก
รวม	4.54	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
2. ด้านกิจกรรม			
4. กิจกรรมดีมีขั้นตอนเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
5. กิจกรรมดีช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักเรียน	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
6. กิจกรรมดีช่วยให้นักเรียนพูดภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
7. กิจกรรมดีช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้จริง	4.60	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	4.57	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
3. ด้านผู้เรียน			
8. บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
9. บทบาทสมมติช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของ นักเรียนมากขึ้น	4.63	0.49	พึงพอใจมากที่สุด
10. บทบาทสมมติช่วยสร้างความมั่นใจให้นักเรียนใช้ ภาษาฝรั่งเศสได้มากขึ้น	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
11. บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ ภาษาฝรั่งเศสดีขึ้น	4.50	0.57	พึงพอใจมาก
รวม	4.55	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน			
12. สื่อการสอนมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
13. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมทักษะการพูดของนักเรียน ได้มากขึ้น	4.63	0.50	พึงพอใจมากที่สุด

ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ	X	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
14. สื่อการสอนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในเนื้อหา มากขึ้น	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
15. สื่อการสอนช่วยให้ นักเรียนเข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	4.58	0.20	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปโดยรวม	4.57	0.19	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนจำนวน 32 คนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.57$, $S.D. = 0.19$) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจแยกเป็นด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุดได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.58$, $S.D. = 0.20$) ลำดับที่ 2 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.57$, $S.D. = 0.28$) ลำดับที่ 3 ความพึงพอใจด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.55$, $S.D. = 0.28$) และ ลำดับที่ 4 ความพึงพอใจด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.54$, $S.D. = 0.28$) เมื่อพิจารณารายการประเมินแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามหัวข้อเกณฑ์การวัดทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพในแต่ละหัวข้อพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นในทุก ๆ ด้านดังนี้ ด้านความคล่องแคล่ว (Fluency) ด้านความถูกต้อง (Accuracy) และด้านการแสดงท่าทางน้ำเสียงประกอบการพูด (Gesture) ตามลำดับ นอกจากนี้ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนที่ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน ด้านกิจกรรม ด้านผู้เรียน และด้านเนื้อหาสาระ

3.4 การขยายผล

3.4.1 การขยายผล/การใช้นวัตกรรมการศึกษา

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ลำพูน” พบว่าการใช้นวัตกรรมกิจกรรมบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะภาษาของนักเรียนสามารถขยายผลไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนในวงกว้างของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบกิจกรรมบทบาทสมมตินี้ไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการพัฒนาทักษะที่หลากหลายของผู้เรียน นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังได้นำแนวคิดและวิธีการจัดกิจกรรมนี้ไปใช้ในการออกแบบแผนการสอนและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การขยายผลดังกล่าวยังครอบคลุมถึงการจัดกิจกรรมอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับครูในกลุ่มสาระอื่น ๆ ภายในโรงเรียนและ

เครือข่ายโรงเรียนใกล้เคียง อาทิ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส เขตภาคเหนือ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผ่านการนำเสนอกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส ร่วมกับคณะครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสจากต่างโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ สถานศึกษายังได้เผยแพร่ผลการดำเนินงานและแนวปฏิบัติที่ดีผ่านการประชุมทางวิชาการและสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เพจแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน และโซเชียลมีเดีย เพื่อเป็นต้นแบบและแรงบันดาลใจแก่ครูและสถานศึกษาอื่น ๆ ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

กล่าวโดยสรุป การใช้นวัตกรรมกิจกรรมบทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสนี้ ไม่เพียงแต่สร้างผลสัมฤทธิ์เชิงบวกต่อผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางใหม่ที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมอย่างยั่งยืนและขยายผลได้ในวงกว้าง

บรรณานุกรม

- กาญจนา จันทะดวง. (2542). *พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ*. สกลนคร: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- กรมวิชาการ. (2546). *ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ณัฐญา บุปผาชาติ. (2561). "การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รสสุคนธ์ โทอุบล. (2562). "ผลของการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). *นวัตกรรมตามแนวคิด Back ward Design*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัลลภา แซ่ตั้ง. (2556). *การจัดกิจกรรมบทบาทสมมติในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(2), 15-26.
- สมฤดี คำภาชี. (2564). "ผลของการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Bilal, K., Oqla, M., and Abdallah, B. (2017). "The Effect of Role Play Strategy on Jordanian EFL Tenth Grade Students' Speaking Skills." *Arab World English Journal (AWEJ)*, 8, 4: 121-136.
- Cook, V. (1993). *Second Language Learning and Language Teaching Canadian Journal of Linguistics*, 38(4), 441. doi:10.1017/S0008413100020090

- Dhea, M. K. (2016). "The Effectiveness of Role Play Techniques in Teaching Speaking for EFL College Students." *Journal of Language Teaching and Research*, 8, 5: 863-870.
- Dulay, H, Burt, M., & Krashen, S. (1997). *Language Two*. Oxford: Oxford University Press.
- Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford University Press.
- Freeman, D. L., & Long, M. H. . (1991). An introduction to second language acquisition research . London: Longman. xvi + 238 pp. *Interlanguage Studies Bulletin (Utrecht)*, 8(2), 161–166.
- Harmer J. (1984). *The practice of English language teaching*. London: Longman. .
- Harmer, J. (1992). *The practice of English language teaching*. London: Longman Publishing.
- Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching* (4th ed.). Pearson Longman.
- Heathcote, D., & Bolton, G. (1995). *Drama for Learning: Dorothy Heathcote's Mantle of the Expert Approach to Education*. Portsmouth: Heinemann.
- Heaton, J.B. . (1990). *Classroom Testing: testing speaking skills*. London. Longman.
- Krashen, S. D. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Pergamon.
- Krashen, S. (1987). *Principles and Practice in Second Language Acquisition Englewood Cliffs*, N.J: Prentice-Hall International.
- Ladousse, G. P. (1987). *Role Play - Resource Books for Teachers*. Oxford University Press.
- Likert, R. A. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill Book Company Inc.
- Littlewood, W. (1995). *Communicative Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Littlewood, W. (2004). *The Task-Based Approach: Some Questions and Suggestions*. *ELT Journal*, 58(4), 319–326.
- Luoma, Sri. (2004). *Assessing speaking*:. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nunan, D. (2003). *Practical English Language Teaching McGraw-Hill Education*.
- Organisation internationale de la Francophonie. (2022). *La langue française dans le monde*

2022. Gallimard.

Revell, J. (1979). *Teaching techniques for communicative English*. Malaysia: Macmillan Press, Ltd.

Richards, J. C., Platt, J. T., & Weber, H. (1985). *Longman dictionary of applied linguistics*. England: Longman.

Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching* (3rd ed.). Cambridge University Press.

Slavin, R. E. (1995). *Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice*. Allyn & Bacon.

Thornberry, S. (2011). *How to teach Speaking* (1 edition ed.): Pearson Education.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

Willis, J. (1996). *A Framework for Task-Based Learning*. Longman.

Wajnryb, R. (1992). *Classroom Observation Tasks*. Cambridge University Press.

ภาคผนวก

คะแนนผลการทดสอบก่อนและหลังการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูด
ภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/8

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน		ผลต่าง (D)
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1	13	14	1
2	12	12	0
3	13	16	2
4	15	12	-3
5	12	14	3
6	12	10	-1
7	15	11	-4
8	14	14	1
9	11	15	4
10	13	14	1
11	11	14	3
12	11	13	2
13	12	11	-1
14	8	13	4
15	9	13	5
16	11	16	5
17	10	15	5
18	13	10	-2
19	10	15	4
20	9	13	4
21	15	13	-2
22	12	15	4
23	12	16	4
24	9	16	7
25	11	12	1
26	12	13	1
27	10	15	5
28	13	16	3
29	11	13	2
30	11	14	2
31	11	12	1

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 20 คะแนน		ผลต่าง (D)
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
32	16	12	-4
ผลรวม	375	432	57
คะแนนเฉลี่ย	12	14	2
ค่า S.D	1.89	1.71	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนจำนวน 32 คน สูงขึ้นหลังจากการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส โดยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผลต่างของคะแนนสูงสุดเท่ากับ 7 คะแนน และผลต่างของคะแนนที่ต่ำสุดเท่ากับ -4 คะแนน ค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนผลต่างเฉลี่ย (D) และค่าทดสอบ (t-test) ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	X	S.D.	D	t	df.	Sig.
ก่อนเรียน	20	11.72	1.89				
หลังเรียน	20	13.51	1.71	2	12.80	31	.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 13.51 คะแนน (S.D. = 1.71) ในขณะที่ค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 11.72 คะแนน (S.D. = 1.89) และผลต่างเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ย (D) มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ค่าสถิติ t เท่ากับ 12.80 สรุปได้ว่าทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ภายหลังจากทำการทดลองเสร็จสิ้นทั้ง 4 บทเรียน นักเรียนจำนวน 32 คน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาสาระ 2) ด้านกิจกรรม 3) ด้านผู้เรียน และ 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน จำนวน 15 ข้อ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ รวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($X = 4.56$, $S.D. = 0.52$) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ	X	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหาสาระ			
1. เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ	4.60	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
3. บทเรียนมีเนื้อหาที่นักเรียนพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน และในการทำงาน	4.50	0.57	พึงพอใจมาก
รวม	4.54	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
2. ด้านกิจกรรม			
4. กิจกรรมที่มีขั้นตอนเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
5. กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักเรียน	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
6. กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนพูดภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
7. กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้จริง	4.60	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	4.57	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
3. ด้านผู้เรียน			
8. บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
9. บทบาทสมมติช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของ นักเรียนมากขึ้น	4.63	0.49	พึงพอใจมากที่สุด
10. บทบาทสมมติช่วยสร้างความมั่นใจให้นักเรียนใช้ ภาษาฝรั่งเศสได้มากขึ้น	4.53	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
11. บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ ภาษาฝรั่งเศสดีขึ้น	4.50	0.57	พึงพอใจมาก
รวม	4.55	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน			
12. สื่อการสอนมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
13. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมทักษะการพูดของนักเรียน ได้มากขึ้น	4.63	0.50	พึงพอใจมากที่สุด

ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ	X	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
14. สื่อการสอนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในเนื้อหา มากขึ้น	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
15. สื่อการสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น	4.57	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	4.58	0.20	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปโดยรวม	4.57	0.19	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนจำนวน 32 คนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.57, S.D. = 0.19$) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจแยกเป็นด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุดได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.58, S.D. = 0.20$) ลำดับที่ 2 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.57, S.D. = 0.28$) ลำดับที่ 3 ความพึงพอใจด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.55, S.D. = 0.28$) และ ลำดับที่ 4 ความพึงพอใจด้านเนื้อหาสาระ อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.54, S.D. = 0.28$) เมื่อพิจารณารายการประเมินแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 แผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนในแต่ละข้อ โดยแต่ละข้อให้คำตอบได้เพียงข้อเดียวเท่านั้น

ระดับมากที่สุดคือ 5 ระดับมากคือ 4 ระดับปานกลางคือ 3 ระดับน้อยคือ 2 ระดับน้อยสุดคือ 1

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหาสาระ					
1. เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ					
2. เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน					
3. บทเรียนมีเนื้อหาที่นักเรียนพบเจอได้ในชีวิตประจำวันและในการทำงาน					
2. ด้านกิจกรรม					
4. กิจกรรมดีมีขั้นตอนเรียงลำดับจากง่ายไปยาก					
5. กิจกรรมดีช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักเรียน					
6. กิจกรรมดีช่วยให้นักเรียนพูดภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น					
7. กิจกรรมดีช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้จริง					
3. ด้านผู้เรียน					
8. บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น					
9. บทบาทสมมติช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของ นักเรียนมากขึ้น					
10. บทบาทสมมติช่วยสร้างความมั่นใจให้นักเรียนใช้ ภาษาฝรั่งเศสได้มากขึ้น					
11. บทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสดีขึ้น					
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน/บทเรียน					
12. สื่อการสอนมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน					
13. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมทักษะการพูดของนักเรียนได้มากขึ้น					
14. สื่อการสอนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในเนื้อหามากขึ้น					
15. สื่อการสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตัวอย่างแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิจัย

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน

เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน

โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

ข้าพเจ้า นายอนันต์ รักแยม.....

ตำแหน่ง ครู..... วิทยฐานะ ชำนาญการ.....

โรงเรียน สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่.....

ได้รับการเผยแพร่ผลงาน เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรม
บทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน ของนายกิตติศักดิ์ ภูมิภักดิ์
ครูผู้สอนโรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน จึงได้ดำเนินการดังนี้

(ทำเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความ)

- ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานทางการบริหารต่อไป
- นำกิจกรรมต่าง ๆ ไปปรับใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- นำไปบูรณาการในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- อื่น ๆ โปรดระบุ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลงานการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน ของนายกิตติศักดิ์ ภูมิภักดิ์ เป็นประโยชน์ต่อการจัดรูปแบบ
การเรียนการสอนในรายวิชาภาษาฝรั่งเศส ข้าพเจ้าในฐานะเลขานุการศูนย์ฯ จึงได้ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่
ผลงานของนายกิตติศักดิ์ ภูมิภักดิ์ ไปยังโรงเรียนในสังกัดศูนย์ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน
ภาษาฝรั่งเศส เขตภาคเหนือ.17.จังหวัด เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อวงครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสต่อไป.....

ลงชื่อ



(นายอนันต์ รักแยม)

ตำแหน่ง เลขานุการ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส เขตภาคเหนือ

รูปภาพประกอบการเผยแพร่ผลงาน



การนำเสนอผลงานให้นักศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย Montpellier ประเทศฝรั่งเศส และคณะครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสจากโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดลำพูน และจังหวัดเชียงใหม่



ตัวอย่างการนำนักเรียนลงสู่สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันตามบทเรียน

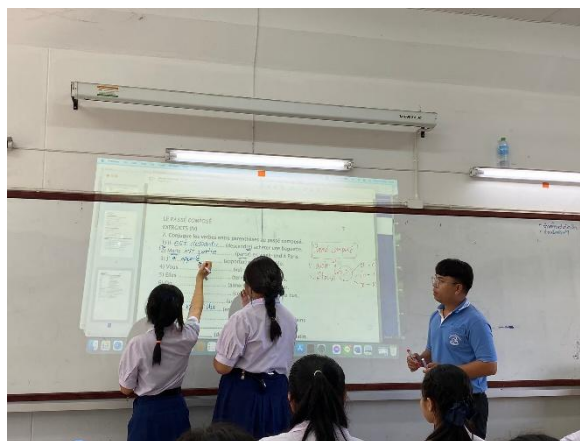
1. Au temple (วัด)



2. A l'hôtel (โรงแรม)



ภาพประกอบการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน



รูปภาพประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียน
และศึกษานิเทศจากสพม.ลำปาง ลำพูน



ตัวอย่างผลงานนักเรียน และผลงานครู

จากการใช้การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่ออาชีพ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

ขอแสดงความยินดีกับ
นายธีรภัทร เมืองพรหม

รางวัลที่ 3

การแข่งขันทำอาหาร ภาษาฝรั่งเศส
ระดับนานาชาติ (เอเชีย-แปซิฟิก)

นักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส

จัดโดย คณะกรรมการเอเชียแปซิฟิกแห่งสหพันธ์ครูภาษาฝรั่งเศสนานาชาติ
(Commission de l'Asie-Pacifique de Fédération internationale des professeurs de français CAP-FIPF)





รางวัลการประกวดคลิปวิดีโอ ระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

จากศูนย์ความร่วมมือนานาชาติ ของกลุ่มประเทศผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศส

RANGSIT UNIVERSITY ORGANISATION INTERNATIONALE DE la francophonie			RANGSIT UNIVERSITY ORGANISATION INTERNATIONALE DE la francophonie		
CONCOURS VIDÉO			CONCOURS VIDÉO		
« DIX RAISONS DU FRANÇAIS, UN ATOUT POUR MON AVENIR PROFESSIONNEL »			« DIX RAISONS DU FRANÇAIS, UN ATOUT POUR MON AVENIR PROFESSIONNEL »		
CATÉGORIE : ENSEIGNANTS DE FRANÇAIS DU SECONDAIRE			CATÉGORIE : ÉLÈVES DU SECONDAIRE		
RÉSULTATS DU CONCOURS VIDÉO SUR LE THÈME « DIX RAISONS DU FRANÇAIS, UN ATOUT POUR MON AVENIR PROFESSIONNEL »					
1er prix	BENCHAMATHEPUTHIT PHETCHABURI, THAÏLANDE	PANNARAT SUPAPAN	1er prix	DAMRONGRATSONGKROH, THAÏLANDE	KEITA HIRAI
2e prix	SAINT GABRIEL'S, THAÏLANDE	CHAKARAT BUAKET	2e prix	TRIAM UDOM SUKSA PHATTHANAKAN, THAÏLANDE	THAPANAWAT POLYIAM
3e prix	WATSUTHIWARARAM, THAÏLANDE	THANAKORN KAISSANGA	3e prix	SATIT PRASARNMIT, THAÏLANDE	JIN GREGORY MILLS
PRIX D'ENCOURAGEMENT	BENCHAMATHEPUTHIT PHETCHABURI, THAÏLANDE	SUPHATTHARIPHA TONGJEEN	PRIX D'ENCOURAGEMENT	CHINOROT WITTHAYALAI, THAÏLANDE	SIRAWIT MASANGCHAI
PRIX D'ENCOURAGEMENT	TRIAMUDOMSUKSA DU NORD, THAÏLANDE	CHAIWAT HOWANNAKORN	PRIX D'ENCOURAGEMENT	SIRINDHORN, THAÏLANDE	KANYANUT DANGKANEUK
PRIX D'ENCOURAGEMENT	COLLÈGE AN HOA 2, VIETNAM	NGUYEN NGOC THUY VY	PRIX D'ENCOURAGEMENT	SUANBOONYOPATHAM , THAÏLANDE	NATTAWUT LAMMAI
PRIX D'ENCOURAGEMENT	SATIT PRASARNMIT, THAÏLANDE	TATIRAT MEESUK	PRIX D'ENCOURAGEMENT	RAJINIBON, THAÏLANDE	PATITTA KAEWKRAMOL
PRIX D'ENCOURAGEMENT	SUANBOONYOPATHAM , THAÏLANDE	KITISAK PHUMPHAKDEE			
PRIX D'ENCOURAGEMENT	KAMPONG THOM, CAMBODGE	CHENG SOKCHENDA			
PRIX D'ENCOURAGEMENT	SAVANH, LAOS	LATSAMY DOUANGKAYSONE			

